

KURYER LITEWSKI

w WILNIE dnia 22. Lutego V. S. ROKU 1808.

S. PETERSBURG VS. d. 11 lutego. Artylleryi GL. Kapcewicz wyznaczony jest Generałem deżurnym przy wojennym Ministrze. Szef Archangelhorodzkiego pólku garnizonowego GM. Selechow umieszczony w armii. Półkownik Gorgoli będzie przy Ministrze wojennym lądowej potęgi. Fligel Adiutant J. J. Mości Podpółkownik X. Galicin został Kammeriunkrem. Półkownik Manachtin kommandantem Moskiewskiego pólku muszkietyerów. Półkownik Burdukow Małorossyjskiego kirysyerów. Podpółkownik X. Nazarov Tiraspolskiego dragonii. Półkownik Wołosatow Omskiego garnizonu. Półkownik Jakowlew uwalnia się od służby dla ran odniesionych z mundurem i pensją całej gaży. GM. Buligin będzie kommandantem Sibirskiej brygady artylleryi i garnizonów tamże będących. GM. Lazarew kommandantem 19 i 20 brygad artylleryi. Półkownik Bielski Szefem Tiraspolskiego pólku dragonii. Półkownik Stal Szefem Nizehorodzkiego dragonii. GL. Glassenap umieszczony w armii. Półkownik Szkapski Szefem Staroskolskiego muszkietyerów. Półkownik Zwanin Szefem Szirwaniskiego muszkietyerów. GM. Lawrow umieszczony w armii. Półkownik Kornilow Szefem 28 pólku strzelców. Członek wojennego Collegium GL. Szawałow uwalnia się od służby z mundurem. GM. Strogonow umieszczony w pólku leibgardy Jzmajłowskiej Preobrażeńskej Półkownik Czychaczow przejdzie do służby cywilney z rangą konsyliarza stanu. Artylleryi GM. Aprielew będzie przy wojennym Ministrze. 2 korpusu kadetów GM. Troszczyński uwalnia się od służby. GL. Glassenap będzie Inspektorem dywizyi Sibirskiej. Półkownik Sawoniew kommandantem 3 pólku strzelców. Zmarły GM. Miczurin Szef Ołoneckiego muszkietyerów wymazuje się z rang listy. Szef Penzeńskiego muszkietyerów GM. Adadurów uwolniony od służby z mundurem. W nadgodę zasług aktualnego stanu konsyliarza Wolfa, matce jego i żonie naznacza się pensji dożywotniej po 500 rubli, synowi i córce także po 500. Wdowie tajnego konsyliarza Glinki dano pensją półowy gaży jego Senatorskiej.

Do portu Ryskiego w r. 1807 zawinęło 1154 okrętów kupieckich, między któremi 975 cudzoziemskich, 179 Rosyjskich, wyszło zaś na morze z tamtąd 1141 statków, to jest 1059 za granicę, 82 do portów Rosyjskich. Pierwsze ogółem towaru przywiezły za 3 miliony 191 t. rubli, wywodziły za 11 milionów 525 t. rubli. Anglicy wprowadzili za milion 100 t. wywieźli za 6 milionów 510 t. Prussacy wprowadzili za 17 t. wywieźli za 2 mill. 239 t. Szwedzi wprowadzili za 596 t. wywieźli za 922 t. Duńczycy wprowadzili za 189 t. wywieźli za 277 t. Portugalczykowie wprowadzili za 202 t. wywieźli za 358 t. i t. d.

Z Constantinopola wiadomość przysła, że w pierwszych dniach stycznia przybył do tej stolicy fligel Adiutant Jmperatora Jmci Rosyjskiego Paskiewicz przysłany gońcem do Ambassadora Francuzkiego G. Sebastiani od Feld Marszałka X. Prozorowskiego, który kommanderuje wojskami Rosyjskimi w Multanach i na Wołoszczyźnie. Ten Officer przyniósł wiadomość że Jmperator Jmci Rosyjski przez wzajemność za oswobodzenie Rosyjskich ieńców będących w niewoli Tureckiej, złożył się i już dał rozkaz, ażeby wszystkich poddanych Tureckich którzy znajdują się w Rosyi zabrani w niewolę, równym sposobem na wolność puszczono. Ta wiadomość dowodząca wzajemną skłonność obu Mocarstw do przywrócenia pokoju, sprawiła w Constantinopolu radość powszechną. Sułtan Turecki Mustafa 4 okazując z tego zdarzenia najwyższe ukontentowanie, i pragnąc dać dowód szczególnym sposobem poważenia swego Monarsze Rosyjskiemu, ozdobił pomienionego wyżej Fligel Adiutanta Paskiewicza orderem Księżycowym 3 klasy.

W imiennym ukazie danym Senatowi d. 17 stycznia jest wyrażono. Zabroniwszy ukazami d. 11 listopada i d. 14 grudnia r. 1806 wywozić za granicę zboże wszelkiego rodzaju z Bałtyckich i Białomorskich portów, iakoteż na granicy lądowej, oszczędziwszy za rzecz przyzwoitą za przełożeniem handlowego Ministra, wyłączyć od tego zakazu groch, rozkazując dozwolić wywóz onego ze wszystkich portów, gdzie jest powszechna taryffa na dawnym osnowaniu.

W I E D E N d. 14 lutego. Ponieważ mamy dziś gruntowną nadzieję używać trwałey spokojności, rząd Austriacki postanowił zmniejszyć wydatek dotąd łożony na utrzymanie wojsk licznych, i wszystkie regimenty przyprowadzić do tego stopnia, na jakim być powinny w czasie pokoju głębokiego. Pod panowaniem Cesarza Józefa z armia Austriacka głów liczyła 340 t. Dziś po utraconych Niderlandzie, Lombardyi, Tyrolu, dzierzawach Szwabskich, etc zmniejszone państwo nie liczy pod chorągwiami nad 180 t. żołnierza; lecz i ta jeszcze liczba podobno jest tylko na etacie. Arcy X. Karol przedawać kazał konie od artylleryi, bagażów, inne mniej potrzebne. Monarcha całą troskliwość zdać się obrać ku polepszeniu ekonomiki krajowej, rozkrzewieniu rolnictwa, wydoskonaleniu i pomnożeniu z przemysiem rękodzieła, zaszczerpieniu nauk, i t. d.

kolwiek los poddaństwa może osłodzić.

Naczelnik Serwianów Czerny przejrzawszy woyska swoje na granicach Bosnii rozłożone powrócił do Belgradu. Wszystkie działa Turkom wydarte od początku wojny złożyć kazał w tej twierdzy, Sabacz, i Semendryi. Synod zatrudnia się wyborem sędziów i drugich urzędników do miast całego kraju, osoby do tej posługi obywatelskiej powołane muszą natychmiast bez wymówki stawać na miejscu wyznaczonym. Od pierwszych dni lutego w całej Serwii nikt oręża nie nosi, wyiwszy wojskowych.

Kommissarze Austriacy Nugent, Lederer, Romani, Włoski Paradisi dokonali dzieła rozgraniczenia nowego państwa Cesarza Franciszka od prowincyi Weneckich nad rzeką Lisonzo. Regimenta nasze rozłożyć kazano tym sposobem, aby najbliższe były powiatów które im dostarczały rekruta. Sala Apollinowa nie 200 t. złotych ryńskich, jak dawniej mówiono, lecz 500 t. kosztowała. G. Mack w twierdzy Josephstadt jest zamknięty, nie wiadomo czyli i jak rychło z więzienia wyjdzie. Do prowincyi Weneckich wkrótce spodziewane jest przyście licznej dywizyi wojsk Bawarskich. Francuzi w mieście Erfurt zebrali artylleryą dość liczną, znajduje się tam 3 t. kanonierów, 4 t. koni.

LONDYN d. 26 stycznia. Nad powszechne mniemanie Ministrowie nie lekając się Oppozycji Parlament zwołali, na którego otwarcie gdy Król przybyć nie mógł, Kanclerz W. Eldon imieniem jego do izb miał rzecz następującą. Król zwołując Parów i narodu Reprezentantów w okoliczności najważniejszej rozumiał, że w nich znajdzie determinacyą i mocne postanowienie, i tak w sercu własnem czuje bronienia honoru korony, dobra i praw sprawiedliwych ludu Brytańskiego. Gdy postrzegł ze skutku podpisanych na lądzie traktatów, iż Francya wpływ swój rozszerzyła, dowiedział się wkrótce iż nieprzyjaciel zamysła utworzyć związek Mocarstw powszechny, dla podbicia sobie naszego kraju, albo przymuszenia Króla do haniebnego pokoju. Na ten koniec miał wciągnąć gwałtem do wojny tych, którym dotąd pozwalał zachować obojętność lub ją opłacać, i przeciwko różnym Króla dzierżawom ruszyć potęgę morską całej Europy, mianowicie Portugalską i Duńczyków. Powinność niezbędna Jerzemu 3 kazała te floty oderwać od związku, więc daremnie i długo pracując nad umową z dworem Coppenhagskim, przynaglony został przeciwko chęci własnej, dla swego jedynie bezpieczeństwa rozkazać Admiralom i wodzom Angielskim, ażeby sił użyli; iakoż z prawdziwą radością winszując Parlamentowi skutku pomyślnego wyprawy niemiłej lecz koniecznej.

Postępek nasz z Portugallią zgadzał się z sposobem myślenia Jerzego 3; dwór Lisboński wiernie i rzetelnie nam donosił o żądaniach i Francyi zamysłach, przez co nabył wieczne prawo do wdzięczności i zaufania naszego, gdy rząd Angielski zupełnie przekonał, iak rzetelne były ostrzeżenia z innych stron przysłane. Chciał nieprzyjaciel

użyć Portugalskiej floty za narzędzie zemsty przeciw nam swojej; lecz wydarła Francuzom przenosi dziś do nowego świata los i nadziei narodu nieszczęśliwego. Król błagać będzie Opatrzność za to wybawienie, ciesząc się serdecznie, iż dom Braganza tak dawno z nami zprzymierzony ocalał przecie, i ma nadzieję ugruntowania potęgi nowej w Brezylji nad przeszłą większej i świetniejszej. Powiodło się jednak nieprzyjaciółom w Europie zniechęcić ku nam zprzymiające niegdy Mocarstwa, których posłowie już odebrali pasporta do wyjazdu. Nic nie powiemy o Rosyi; Imperator Jmć ofiarował pośrednictwo swoje do ugody, Król przyjąć nie chciał ofiary, bo nie wiedział czyli bezstronną będzie, i nie obawiono iemu na jakich zasadach ma traktować. Chęci nieprzyjanych dla Anglii Cesarza Austriackiego i Króla Pruskiego nawet przyczyny nie dano; po odwołaniu ich posłów nie lepiej objaśnieni jesteśmy w tej mierze; to zaś pewna że jednemu i drugiemu z tych Monarchów Jerzy 3 nie dał najmniejszej użalania się pobudki; na co, iakoteż inne okoliczności ważne od niejakiego czasu zaszły w Europie składamy przed Parlamentem dowody jasne, iakimi są korespondencye Ministerjalne i pisma urzędowe.

Z żalem Król oświadcza, iż przeciw myśli jego nie zakończyła się jeszcze wojna nasza z Turkami; zabiegi Anglików nieszczęściem dla Partii Ottomańskiej nieskutecznymi uczynili dotąd Francuzi, równie Mustafy 4 iak nasi nieprzyjaciele. Lecz kiedy Napoleon przeszkodził nam dokończyć wojny dawniej zaczęte, zapalił nowe, z rzetelnym ukontentowaniem donosimy, że Król Szwedzki nie dał się odwieść od przymierza naszego. Bez wątpienia Parlament za przykładem swego Monarchy przekonać się zechce; iak wielki obowiązek i dług święty zaciągnął Angielski naród, widząc stałość i wierność Gustawa Adolfa, a zatem wesprze potężnie Jerzego 3 ażeby mógł posilkować Szwedów, iak honor i dostojność Brytanii wymaga. Powinniśmy jeszcze donieść, że traktat przyjaźni i handlu zawarty r. 1806 między Anglią i Amerykanami nie został wykonany, ponieważ Prezydent stanów zjednoczonych potwierdzić nie chciał. Król skorą bez przymusu czynił ofiarę nadgródenia krzywdy wyrządzonej fregacie Chesapeake; lecz rząd Amerykański przy tem zdarzeniu wskrzeszał pretensye prawu morskemu Brytannów przeciwne. Tych Anglicy uznawać nigdy nie będziemy, mając jeszcze nadzieję iż Kongres równie z Królem naszym pragnący zachować przyjaźielskie związki, usunie trudności zachodzące w rozwiązaniu sporów dzisiejszych. Francya Brytańskie dzierżawy ogłosiła zamknięte mi rozciągnawszy konfiskatę na wszelkie produkty i towary Angielskie. Król w pierwiastkach użył wetowego prawa z umiarkowaniem, lecz gdy to nie odpowiadało zamiarom naszym, trzeba już było użyć ostrzejszych środków, na których wykonanie uchwałę Parlament pisać powinien.

Jzbie niższej podajemy rachunek wydatków publicznych. Król jest przekonany, że Reprezen-

tanci wiernością i duchem patriotycznym tchnący skarb napełnią w miarę gwałtownych potrzeb oyczyzny. Z ukontentowaniem donosimy, że chociaż nieprzyjaciel przerywał usilnie handel i związki nasze z obcemi narodami, źródła bogactw Angielskich były tak obfite podziśdzień, iż w dochodach stałych i doczesnych okazał się wzrost większy nad przeszłe lata. O gdybyście potrafili zebrać summy potrzebne nie przydać ludowi pracowitemu i przemysłnemu ciężarów nowych! Zadna nigdy wojna sprawiedliwszą i że tak powiem bardziej narodową nie była nad dzisiejszą; obronna jest nie zaczepna; Król innego zamiaru nie ma jak pokoy bezpieczny i chwalebny, iakiego otrzymać nie podobno nie traktując na zasadach zupełnej równości. Europa, świat cały zwrócił oko na ten Parlament; który jeżeli w gwałtowném niebezpieczeństwie losów oycznych okaże charakter właściwy narodowi Brytańskiemu, jeżeli śmiało bez twogi chce uderzyć na związek przeciw nam zkleiony, Król ma gruntowną nadzieję przy pomocy Pana Zastępów uwrzeć wkrótce, iak Monarchia jego chwalebnie i szczęśliwie dokończy walkę niesłychaną. Bądźcie przekonani, że Jerzy 3, którego iedynym interessem jest dobro poddanych, zachowa w tych okolicznościach potrzebną stałość umysłu; nawzajem spodziewa się Monarcha, równą stałość, mądrość, gorliwość, przywiązanie, wierność i pomoc w Parlamencie znaydować.

Po tej mowie rozłączyły się izby, w których natychmiast Ministeryalna strona radziła podziękować tronowi za położoną wyżej odezwę. Powstała Opozycja zarzucając napadnienie Copenhagi, odrzucone pośrednictwo, przemianę przyjaciół w nieprzyjaciół, stratę i upadek zprzymierzeńców i handlu, co wszystko przypisywała niezdolności Administratorów. Mówili o tém Addington, Grenville, Buckingham, Lauderdale, w izbie wyższej; Milton, Whitbread, Petty, Windham, Sheridan, w niższej; odpowiedzieli Galloway, Aberden, Hawkesbury u Parów, Hamilton, Canning, Percival u Reprezentantów, i tak dalece usprawiedliwić potrafili rządowe czynności, że obie izby bez podziału iednomyślnie uchwały złożyć podziękowanie Królowi.

Admirał Hood i G. Beresford przed zaięciem Madery Kapitulacyą podpisali z Gubernatorem wyspy Don Antas Mineres, której jest brzmienie, iż oddana będzie Portugallii, gdy weyście do Lisbony i wszystkich portów narodu będzie wolne po dawnemu, a Portugallia Francuzom podlegać przestanie; broń i amunicyą wydano Anglikom, które iakoteż wszelka własność skarbową do właścicieli dawnych powrócą w onym czasie; własność obywatelska, sprawowanie obrządków religii, konstytucya kraju będzie nietknięta. Mówić nie trzeba iż Madera wydała bardzo wiele wina wybornego. Angielscy wozdowie z tylko regimenta na załodze zostawili, resztę woyska i eskadrę posłano do Indyi zachodniej, zkąd w potrzebie mogą być przeprowadzone do Ameryki połnocnej. Tamże z Portsmouth wychodzi in-

na eskadra niosąca piesze regimenta 7, 8, 23, 34, z GL. Prewost. Interessa nasze z RPtą oporem idą; chociaż Ministrowie nie ztracili jeszcze nadziei zachowania pokoju, Kongres tak czyni, iakby wojna nieuchronną była. Poseł Rose przybył do New Yorck, lecz to żadney odmiany nie przyniosło; owszem iak słysząc oddaliwszy arbitrow podługich sporach i zaciętych rozkazano Prezydentowi, ażeby okręta wszystkich narodów znaydujące się w portach Amerykańskich zatrzymane były. Co gdyby się nawet nie stało, zawsze uroda jest trudna, ponieważ pretensye obu narodów są przesadzone, od których iednak żaden odstąpić nie myśli. Anglicy zakazując Amerykanom zawiać do Europejskich portów spodziewają się tym sposobem do upadku ostatniego przywieść handel nieprzyjaciół swoich; Amerykanie stosując się do przepisów naszych wyłączyliby siebie od związku zyskownego z temiż narodami, a co większa musieliby uznać najwyższą władzę Brytańii W. na morzach.

W Surinam lud czarny niedawno zkleił zpiasek na wyrznięcie Angielskiej załogi i Europejczyków; gdy już wykonanie mordu blizkie było, sami winowacy rzecz odkryli przed zwierchnością, która nadgradzając ich postępki naczelnikowi wyznawiającemu winę, darowała medal złoty na łańcuchu z napisem wychwalać tego wierność; 12 innych Murzynów otrzymali szable honorowe i wolność.

Jest wiadomość że Lord Collingwood zaczął zajmować niektóre z wysp Tureckich blizko cieśniny Dardanelskiej położone; to pewniejsza, że Admirał Francuzki Lallemant znaiomy Anglikom z wyprawy pomyślnie przedsięwziętej lat kilka temu, opuściwszy Rochefort, i omyliwszy pilność straży naszej wybiegł na morze prowadząc 6 okrętów liniowych z fregaty. Nie dostrzegł tej wycieczki czuł Strachan, miał iednak odebrać pewną wiadomość dokąd zmierza nieprzyjaciel, i o tém donosił Admiralicji; chociaż Francuzka potęga nie jest dość wielka, żeby grozić mogła niebezpieczeństwem Irlandyi, wschodnim Indyom i zachodnim, iednak rozkazano Admirałowi Duckworth rychley na morze wychodzić z Plymouth, i ścigać pośpieszającego Lallemant.

Irlandya celem jest powszechney troskliwości; nie taia Katolicy nieukontentowania swego; przed kilku dniami przednieysi zgromadziwszy się na walną radę w Dublinie pod prezydencyą Lorda Fingal, postanowili raz ieszcze podać Parlamentowi prozbę, ażeby ludziom tego wyznania pozwolił być obywatelami W. Brytańii, i służyć iey wiernie i gorliwie. Niema nadziei żeby na to się zgodzono, zwłaszcza gdy Minister Hawkesbury oświadczył głośno, że w okolicznościach terazniejszych powolności okazać nie może Parlament i Monarcha, bo im więcej nadawać będą przywilejów i swobod Katolikom, tém większe ich będą pretensye, w przekonaniu że nie z chęci lecz z przymusu i boiaźni czyniemy. Przy takiem oświadczeniu wiedzą dobrze Anglicy, że największą przeszkodą do uwolnienia Katolików od ucia-

żliwego prawa Król będzie nie chcący naruszać przysięgi wykonanej gdy na tron wstępował. Wszyscy prawie Biskupi religii panującej w Królestwach Unią połączonych są iednego zdania z panującym.

Rząd wysłał do Brezylji fregatę niosącą 100 t. FS. które pożyczamy Regentowi. Ministrowie zapowiedzieli izbie niższej, że wkrótce spodziewają się podpisać nowe przymierze z Królem Szwedzkiem któremu zatem dać trzeba pomoc pieniężną 300 t. FS. Ponieważ narody nieprzyjazne handlu morskiego prowadzić bezpiecznie nie mogą, postanowiły uzbroić iak naywięcej korsarzów, i za tych pomocą opatrywać kraie swoje w produktach potrzebne, Anglikom handlującym one wydzielając, iest pogłoska iż Admiralicja chce dać rozkaz flottom Królewskim, ażeby odtąd wspomnianych korsarzów nie zabierały, lecz poddaianych się nawet zatapiały. Chcielibyśmy wątpić o tak nieludzkiej ustawie; albo nigdy nie będzie pisaną, albo tylko dla postachu zostanie ogłoszoną; inaczej mielibyśmy smutne podobieństwo z Jakobinami Francuzkiemi, którzy w r. 1794 nie kazali dawać pardonu Anglikom.

PARYŻ d. 2 lutego. We Włoszech mają nastąpić odmiany wielkie. General Gubernatorem departamentów Francuzkich Piemontu i Liguryi ma zostać Senator Lucian Buonaparte, do których będzie przyłączona część Lombardyi; Królestwo zaś Włoskie otrzyma w zamianie Etruryą. W Mediolanie przygotować kazano tryumf dla półków narodowych Włoskich, które powracają do oyczyzny z kampanii Pruskiej, podobny temu iaki zrobiono w Paryżu dla gwardyi Francuzkiej. Tamże sławny kościół katedralny chce dokończyć Napoleon skarbowym nakładem, i robotę zaczął na wiosnę zaczynać. Krewna żony iego Tascher wkrótce zaślubiona będzie X. Hohenzollern; synowica W. X. Murata X. Ahremberg; do Xięstwa Berg i Clivii wcielone zostaną, dawne dzierżawy Pruskie Munster, Marck, Teklenburg, Ravensberg, Lingen, kilka innych co się stanie d. 1 Marca. Król Neapolitański Józef kupił na skarb u właścicieli okolicy miasta Pompei, które całe z pod ziemi dobyć postanowił. Posłowie Rosyjski i Pruski Alopus i Jacobi d. 26 stycznia Londyn opuścili. Za Marszałkiem Moncey od d. 13 stycznia 15 t. Francuzów do granic Hiszpańskich wkroczyło; mówią niektórzy że Gibraltar ma być oblężony, do którego przedsięwzięcia Monarchowie użyć postanowili 40 t. żołnierza zprzymierzonych, inni zważając wielkość i trudność nieporównaną tej wyprawy, rozumieją że nie 40, lecz 140 t. Hiszpanów i Francuzów szturmować będzie twierdzę przy pomocy licznej artylleryi.

AMSTERDAM d. 3 lutego. Nawałność morską w porcie Flessingue straszliwa nie mało zaszkodziła miastu naszemu; podniesione nad zwyczaj fale zatopiły wiele Kupieckich magazynów blisko brzegu stojących, gdzie złożone były mianowicie cukier, kawa, inne produkta wysp Antylskich, tak dalece iż ogółem szkoda przenosi 15 millionów zlot. Hollend. Amsterdam przy wprowadzeniu nowego rządu ogłoszony stolicą Królestwa dotąd nie widział Monarchy swego; niedawno z Utrechtu przyszedł rozkaz, abyśmy

czynili gotowość na przyjęcie iego; mieszkańcy dzie w ratuszu który obywatele ustępując koronie w zamianę otrzymali pałac Xiążęcym zwany. Rząd ieszcze nie zebrał dokładney wiadomości o nieszczęściach zdarzonych d. 15; i na cóżby si przydało obszerne ich opisywanie, tylko dla odnowienia smutku obywatelów powszechnego. Bolesny nad wyraz był widok w Flessingue, gdy po ustalej burzy kilkaset osob zatopionych razem grzebiono. Po wszystkich prowincjach zaczęły się dobrowolne składki na ratunek w życiu pozostałym.

Z Londynu wiadomość mamy, że w liczbie 17 zarzutów na które G. Whilelocke odpowiadać powinien, to położył oskarżyciel Achmuty, iż Angielskim żołnierzom do miasta Buenos Ayres wtargnąć wódz kazał z nienabitą bronią. Ostatnie skarbu Amerykańskiego ta iest szczególność, że długi iego wynoszą tylko 58 millionów dolarów, które będą zapłacone w 16 latach, iezeli rząd na ten koniec nie większe summy dawać zechce nad przeznaczone od Jeffersona; lecz iezeli wierzycciele RPtey zechcą przyimować summy znaczniejsze, skarb wolny zostanie wlat 10, czasu spokojnego; wojna gdyby nawet nieszczęśliwą była małą odmianę przynieść może; gdyż Amerykanie wydatek nadzwyczajny zastąpią podwyższeniem cła od wywożonych i wprowadzonych towarów, ustanowieniem podatku ieszcze nieznanego w kraiu od rewolucyi na rzeczy służące do zbytku i wygody, daniny od dóbr nieruchomych równie dotąd nieznaney, nakoniec zaciąganiem długów nowych, co dziś nayłatwiej uczynić mogą. gdy tak wiele iest pieniędzy cyrkulujących w narodzie. Słychać nawet, że Kongres acz późno postanowił myśleć o wystawieniu potężney flotty; lecz w przypadku wybuchnienia z Anglią wojny pewnie RPta żałować będzie, iż Prezydentem swoim Washingtonowi, Adams, Jefferson dozwoliła spokojnie zaprzętać się rozkrzewianiem oświecenia, naprawą ekonomiki, zplacaniem długów, nie myśląc bynajmniey o ubezpieczeniu oyczyzny od tego narodu, który ieden ze wszystkich mógł być niegdy strasznym; pod zasłoną flotty ogromney nauki, rolnictwo, rękodzieła, handel, przemysł, daleko prędzey wzrost brać mogły, iak dowodzi przykład Anglików, którzy długu publicznego zmniejszenie na czas wolniejszy odkładają, płacąc tymczasem chętnie blisko 500 millionów franków samego procentu, byleby tylko na Oceanie panować mogli bez przeszkody i podziału.

Bank Londyński ofiarował rządowi pożyczć 10 millionów FS. bez procentu. Na morzach wschodnio Indyjskich eskadry Angielskie poymały okręt należący do kompanii Hiszpanów Filippińskiej którego ładunek składał się z 500 t. dolarów, 1700 centnarów miedzi, wielu innych towarów; Hiszpani bronili się mężnie; lecz utraciwszy część trzecią ludu przemocy ustąpić musieli. Między podeyrzane wieści położyć trzeba przyjazd do Londynu G Mack i iego rozmowy z Lordem Castlereagh. Słychać że Brytannia W. nie przyiowszy pośrednictwa żadnego teraz ofiaruje sama prosto z Francją traktować.